

1568718

І. Мазепа

Україна
в огні й бурі
революції
1917 - 1921

Спогади одного з чільних громадсько-політичних діячів українських національно-визвольних змагань 1917–1921 років Ісаака Мазепи (1884–1952) містять багатий фактичний матеріал про перебіг подій в Україні у 1910–1920-х роках. Автор подає свій безпосередній і відвертий погляд на події та їх учасників. У представленому першому томі описано загальний стан українського суспільства напередодні революції 1917 року та перебіг революційних подій від початку революції до липня 1919 року.

З М І С Т

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ

(22. квітня 1920 — 12. жовтня 1920)

XIX. Варшавський договір і моя зустріч з Петлюрою в Могилеві.

Мій приїзд в Могилів і перші інформації про Варшавський договір. Відозви Петлюри і Пілсудського до українського народу. Текст політичної і військової конвенції між Україною і кол. Польщею. Листи Петлюри, Лівницького і Сальського. Інформаційний лист М. Шадлуна з Кам'янця. Приїзд Петлюри в Могилів і моя розмова з ним. 5

XX. Зміна уряду в Винниці.

Переїзд уряду у Винницю. Ситуація на українських територіях, зайнятих польським військом. Приїзд Пілсудського у Винницю. Засідання Ц. К. УСДРП і ситуація на Україні. Демісія уряду І. Мазепи. Відкликання А. Макаренка і Ф. Швеця на Україну. Звіdomлення О. Красовського. Новий уряд В. Прокоповича. Евакуація Винниці. Розбиття українських національних сил під впливом Варшавського договору. Відїзд В. Винниченка у Москву. Моя розмова з М. Галаганом. Політика нового уряду та демісія І. Мазепи і О. Безпалка. 22

XXI. Кінець польсько-московської війни і перемиря в Ризі.

Відступ української армії в Галичину і евакуація уряду У. Н. Р. в Тарнів. Недодержання поляками умов щодо збільшення української армії. Демісія В. Сальського і його лист Петлюрі. Настрої в Тарнові. Моя подорож в ставку Головного Отамана і далі в Варшаву. А. Лівницький починає переговори з Б. Савінковом. Визнання Францією уряду Врангеля. Успішний протинаступ польсько-української армії проти большевиків. Настрої в Галичині і перехід Херсонської дивізії в кол. Чехословаччину. Армія У. Н. Р. знову на Наддніпрянській Україні. Совітська Москва відмовляється від мирових переговорів з урядом У. Н. Р. Конференція Ц. К. УСДРП в Станиславові і моя розмова з Петлюрою. Польсько-московське перемиря в Ризі. 39

XXII. Останній відступ.

Ситуація на Україні в другій половині 1920 р. і поворот В. Винниченка за кордон. Підготовка українського уряду і командування до нового наступу проти большевиків. Контакт української армії з російськими відділами Перемикіна і Яковлева. Політична конвенція між українським урядом і Російським Політичним Комітетом у Польщі. Демісія В. Прокоповича і новий уряд А. Лівницького. Моя розмова з Петлюрою в Кам'янці. Державна нарада в Ялтушкові. Несподіваний наступ большевиків і друга листопада катастрофа на українському фронті. Поразка Врангеля та її причини. Нова ситуація на Україні. 57

РІК НА ЕМІГРАЦІЇ
(листопад 1920 — листопад 1921)

XXIII. Спроби реорганізувати провід У. Н. Р.

Ситуація на еміграції після листопадової катастрофи 1920 р. Закон з 12. листопада 1920 р. про «тимчасове Верховне Управління» і про «Державну Народню Раду». Віденська «Всеукраїнська Національна Рада» і причини її самоліквідації. Тарнівська «Рада Республіки» і її діяльність. Настрої серед української еміграції поза Польщею. Нова ситуація в Тарнові після підписання Польщею Ризького договору з Совітською Росією і припинення діяльності «Ради Республіки». 67

XXIV. Кінець збройних змагань У. Н. Р.

Ситуація на Україні в другій половині 1921 р. Процес членів Ц. К. УПСР у Києві. «Комітети незаможних селян» і їх вплив на руїну сільського господарства на Україні. Голод на Україні і політика совітської Москви. Українська еміграція готується до всенароднього повстання на Україні. Український рух на Кубані. Повстанський штаб у Львові і умови підготовки повстання. Похід повстанських відділів на Україну і невдача повстання. Трагедія під Базаром. Нова доба на еміграції. 83

Підсумки і висновки. 113

Додатки:

- Додаток 1. До розділу «Українська революція 1917 р. і Росія»... 123
- Додаток 2. До розділів «Повстанський рух на Україні» і «Зимовий похід». 136
- Додаток 3. До розділу про голод на Україні в р. р. 1921—1922... 143

Документи:

- 1. Універсали Української Центральної Ради. 150
- 2. Деклярація Директорії з 26. грудня 1919 р. 162
- 3. Ухвала Української Національної Ради з 3. січня 1919 р. . . . 167
- 4. Універсал Трудового Конгресу. 168
- 5. Закон Директорії про місцеві конгреси і ради трудового народу. 170
- 6. Деклярація Січових Стрільців з 12. березня 1919 р. 172
- 7. Відозви Комітету Охорони Республіки. 174
- 8. Деклярація Правительства Б. Мартоса з 12. квітня 1919 р. . . 177
- 9. Універсал повстанського отамана Григорієва. 182
- 10. Листи С. Вітика і Є. Петрушевича в справі проголошення диктатури. 184
- 11. Деклярація Правительства Соборної Української Народньої Республіки в справі оголошення війни Денікінові. 186
- 12. Доповідь голови Української Місії в Парижі Г. Сидоренка... 189
- 13. Лист С. Петлюри до французького публіциста Жана Пелісьє... 198

14. Протокол перемиря між представниками Галицької армії і представниками армії Денікіна.	200
15. Деклярація Правительства І. Мазепи в справі об'єднання Української Галицької Армії з Армією Наддніпрянською.	202
16. Військова конвенція поміж Польщею і Україною.	204
17. Звіdomлення О. Красовського.	208
18. Деклярація Правительства В. Прокоповича.	212
19. Універсал Ради Республіки.	216
20. Наказ Ю. Тютюнника Повстанській Армії з 23. жовтня 1921 р.	219
Показчик імен.	221